

KINH NGHIỆM QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG ĐẦU TƯ, KINH DOANH VÀ HUY ĐỘNG VÀNG Ở MỘT SỐ NƯỚC

Ngày nhận: 24/3/2014
 Ngày nhận lại: 01/4/2014
 Ngày duyệt đăng: 10/4/2014
 Mã số: 4-14-CĐ-03

Trần Nguyễn Ngọc Anh Thư ()*

Tóm tắt: Bài viết nghiên cứu về cơ chế quản lý hoạt động đầu tư, kinh doanh và huy động vàng trong dân cư của các quốc gia trên thế giới như Mỹ, Trung Quốc, Ấn Độ. Từ đó rút ra các bài học kinh nghiệm cho Việt Nam: (i) Khi hệ thống tài chính quốc gia phát triển thì ở quốc gia đó sẽ không tồn tại hoạt động huy động vàng dưới dạng tiền gửi; (ii) Cơ chế quản lý hoạt động đầu tư, kinh doanh và huy động vàng cần phải gắn liền với định hướng phát triển kinh tế - xã hội của mỗi quốc gia trong từng thời kỳ; (iii) Quyền sở hữu về vàng của tư nhân có vai trò quan trọng đối với hiệu quả của cơ chế quản lý hoạt động đầu tư, kinh doanh và huy động vàng ở mỗi quốc gia.

Từ khóa: Vàng vật chất, vàng tài chính, vàng hàng hóa, vàng tiền tệ.

Vàng và nhu cầu vàng trên thế giới

Vàng

Trong lịch sử phát triển của nền kinh tế thế giới cũng như lịch sử của loài người vàng luôn có vị trí đặc biệt với nhiều vai trò khác nhau. Tính chất đa năng của vàng đã khiến việc phân loại vàng trở nên phức tạp. Vì vậy, hiện tại khi nhìn nhận về vàng, trên thế giới có rất nhiều cách phân loại và khái niệm về vàng.

- Căn cứ trên các chức năng của vàng, IMF (2001) đã phân loại vàng vật chất thành hai loại chính: vàng hàng hóa và vàng tài chính.

Vàng hàng hóa (commodity gold) bao gồm vàng được nắm giữ cho mục đích sản xuất hoặc lưu trữ giá trị. Vàng tài chính (financial gold) là vàng được nắm giữ bởi các ngân hàng trung ương (NHTW), hay các định chế tài chính, hay các nhà kinh doanh vàng.

Vàng tài chính bao gồm vàng tiền tệ và vàng tài chính phi tiền tệ. Vàng tiền tệ (monetary gold, một bộ phận của vàng tài chính - financial

gold) là vàng mà các NHTW nắm giữ, là tài sản dự trữ của quốc gia. Vàng tài chính phi tiền tệ (non - monetary financial gold) là vàng mà các tổ chức tài chính hoặc các nhà kinh doanh vàng miếng nắm giữ nhằm mục đích tạo lập thị trường.

Tuy nhiên, sự phân chia này không được sự đồng tình của nhiều chuyên gia, vẫn gây ra nhiều tranh cãi, vì ranh giới giữa vàng hàng hóa và vàng tài chính chưa thực sự rõ ràng. Nên IMF cũng như nhiều chuyên gia trên thế giới vẫn tiếp tục nghiên cứu và đưa ra những đề xuất khác để phân biệt rõ giữa vàng hàng hóa và vàng tài chính, phục vụ cho việc phân loại và ghi chép trong các khoản mục tài khoản kinh tế, đặc biệt là bảng cân cán thanh toán quốc gia và quốc tế. Ngoài ra, trên thực tế hiện nay đã có rất nhiều sản phẩm tài chính phái sinh được xây dựng trên hàng hóa cơ sở là vàng như hợp đồng vàng tương lai, hợp đồng quyền chọn vàng.

- Căn cứ vào mục đích sử dụng, Hội đồng Vàng thế giới (WGC, 2010) chia vàng thành 4 nhóm: vàng trang sức, vàng sử dụng trong